Lietas Nr. C33348515
Lietas arhīva Nr. C-3485-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 1.oktobrī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese N.Zavadska
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2015.gada 7.jūlijā tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk arī prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. B/ (turpmāk arī atbildētājs) par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra spriedumu piedzīts no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļi meitas uzturam Ls 30 mēnesī. Atbildētājs uzturlīdzekļus nav maksājis un no 2010.gada 19.jūlija uzturlīdzekļus prasītājai izmaksājis Uzturlīdzekļu garantijas fonds. Norādīts, ka šobrīd meitai ir 16 gadi un viņa mācās Āgenskalna valsts ģimnāzijas 10. klasē. Mieta dzīvo kopā ar prasītāju un ir viņas apgādībā. Atbildētājs uzturlīdzekļus labprātīgi nav sniedzis. Norāda, ka meitas uzturēšanas izmaksas pieaug, bet prasītājai vienai nav iespējams tās segt.

Pamatojoties uz Civillikuma 177.panta ceturto daļu, 179.panta pirmo, otro un piekto daļu, prasītāja lūdz tiesu palielināt uzturlīdzekļu apmēru, kas tika noteikts ar Rīgas rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra spriedumu un piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas uzturam 108 *euro* apmērā mēnesī, bet ne mazāk, kā valstī noteiktajā minimālajā apmērā, sākot no prasības iesniegšanas dienas tiesā. Tāpat lūgts noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu atbildētājam 2015.gada 25.jūlijā nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, izskaidrojot puses civilprocesuālās tiesības un pienākumus.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot paziņojumu 2015.gada 18.septembrī ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas un atbildētāja deklarēto dzīvesvietu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu uzskatāms, ka pusēm tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas.

MOTĪVU DAĻA

Pārbaudījusi un novērtējusi civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.pants noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No lietas materiāliem pievienotās Dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ redzams, ka nepilngadīgās /pers. E/, personas kods /personas kods/, vecāki ir /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. A/, personas kods /personas kods/ (lietas 8.lapa).

Ar lietas materiālos esošo Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra spriedumu (lietas 12.-14.lapa) konstatēts, ka no atbildētāja piedzīti uzturlīdzekļi par labu prasītājai meitas uzturam
Ls 30 ik mēnesi sākot ar 2003.gada 1.oktobri līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Minētais spriedums nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā.

Lietas izskatīšanas gaitā ir konstatēts, ka pušu nepilngadīgās meitas ikdienas aprūpi nodrošina prasītāja.

Tiesa atzīst, ka prasītājai, kura audzina un uztur bērnu, ir tiesības prasīt līdzekļus no atbildētāja meitas uzturam, jo viņa šobrīd realizē bērna aprūpi, nodrošina visas meitas vajadzības.

Prasītāja prasības pieteikumā lūdza palielināt ar Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu summu un piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas uzturam 108 *euro* apmērā mēnesī, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apamēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Kā norādīts prasības pieteikumā tad meitai augot pieaug arī izmaksas. Ar 2003.gada 27.oktobra spriedumu par labu prasītājai meitas uzturam piedzīti Ls 30 jeb 42,69 *euro*.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumu par euro ieviešanu Latvijas Republikā ar 2014.gada 1.janvāri un Euro ieviešanas kārtības likumu, noteiktais maiņas valūtas kurss 1 euro = 0,702804 lati.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un materiālā stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: no bērna piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru Kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punkts noteic, ka no 2015.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc

iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Savukārt Civillikuma 179.pants noteic, ka pienākums uzturēt bērnu gulstas uz abiem vecākiem samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli neskatoties uz to, vai bērns dzīvo pie viena no bērna vecākiem.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nav vērtējams pušu ienākumu apmērs, jo prasītāja lūdz palielināt uzturlīdzekļu apmēru līdz valstī noteiktajam minimālajam apmēram, kurus ir pienākums maksāt neatkarīgi no ienākuma apmēra un materiālā stāvokļa katram bērna vecākam, arī bezdarbniekiem un maznodrošinātām personām.

Tiesa atzīst, ka kopš 2003.gada oktobra ir mainījušies apstākļi attiecībā uz izdevumu sadārdzināšanos. Par preču un pakalpojumu maksas pieaugumu liecina arī valstī noteiktās minimālās darba samaksas palielināšana, kas saskaņā ar publiski pieejamo informāciju 2003.gadā bija Ls 70 jeb 99,60 *euro*, bet 2015.gadā tā palielināta līdz 360 *euro* apmēram.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka ir mainījušies apstākļi, kas ietekmē ar Rīgas rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra spriedumu piedzīto ikmēneša maksājumu apmēru.

Izvērtējot minētos apstākļus, ņemot vērā to, ka ir mainījušies apstākļi, kas ietekmē piedzīto uzturlīdzekļu apmēru, kā arī bērna vecumu, tiesa atzīst par taisnīgu un samērīgu palielināt uzturlīdzekļu apmēru no Ls 30 jeb 42,69 *euro* līdz 108 *euro* apmēram mēnesī.

Tiesa uzskata, ka bērna intereses ir prioritāras un ikvienam no darba spējīgiem vecākiem ir jācenšas un jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu bērna pilnvērtīgai attīstībai atbilstošu vidi un apstākļus. Lietas izskatīšanas laikā nav gūti pierādījumi, ka pusēm būtu šķēršļi gūt ienākumus bērna vajadzību nodrošināšanai nepieciešamajā apmērā.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma un no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi meitas /pers. E/ uzturam 108 *euro* apmērā mēnesī līdz bērna pilngadīgas sasniegšanai.

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama no prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienas – 2015.gada 7.jūlija, ņemot vērā bērna intereses, kā arī to, ka ar prasības celšanu tiesā prasītāja uzsāka savu aizskarto tiesību aizsardzību tiesā.

Prasības pieteikumā ir izteikts lūgums saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.pantu noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu atzīst par pamatotu prasītājas lūgumu noteikt sprieduma nekavējošo izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, jo prasītāja ilgstoši nav saņēmusi uzturlīdzekļus, un uzturlīdzekļu apmērs atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvota, valsts nodeva no atbildētāja ir piedzenama valsts ienākumos, un tās apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļa 1.punkta "a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 6.punktu nosakāms 117,56 *euro* apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar prasības pieteikuma noraksta, tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu, pieprasījumu sūtīšanu saistītie izdevumi šajā lietā sastāda 5,80 *euro*, kas ir piedzenama no atbildētāja valsts labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam ir nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta, 35.panta, 39.panta pirmās daļas 5.punkts, 42.panta, 43.panta, 189.-194., 204.[1], 203.panta ceturto daļu, 205.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 *euro* (viens simts astoņi euro 00 centi) apmērā katru mēnesi, bet ne mazāk, kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas sākot no 2015.gada 7.jūlija līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Izbeigt periodisko uzturlīdzekļu maksājumu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, pēc Aizkraukles rajona tiesas 2003.gada 27.oktobra sprieduma lietā Nr.C07090003, ar 2015.gada 6.jūliju.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – valsts nodevu 117,56 *euro* (viens simts septiņpadsmit euro 56 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,80 *euro* (pieci euro 80 centi) apmērā.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama – Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda civillietu identificējoša informācija.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami – Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas numurs LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un civillietu identificējoša informācija.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesas kancelejā, lai netiktu uzsākta nolēmuma piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese N.Zavadska